

מפרט למבחן תנופה במתמטיקה לכיתה ו' – תשפ"ז

מפרט המבחן במתמטיקה לכיתה ו' – תשפ"ז

במבחן תנופה במתמטיקה לכיתות ו' נבדקת שליטתם של התלמידים בתחומים ובעקרונות המתמטיים הכתובים בתוכנית הלימודים. מפרט המבחן מגדיר את מבנה המבחן ואת החלוקה שלו לנושאים השונים, והוא מבוסס על תוכנית הלימודים לכיתות א' – ו' ועל הגדרת המיומנויות כפי שהן מופיעות במסמך תפיסת הלימוד המתחדשת.

4 טיפים חמים מאיתנו לקראת המבחן:

- קראו את מפרט המבחן** המפורט בהמשך ואת **מסמכי המפתח** שלאורם כתבנו את השאלות. **אין הפתעות במבחן!** הוא כולל שאלות המבוססות על תוכנית הלימודים וחוזר המפמ"ר.
- הדגישו בפני התלמידים** שמאמצייהם תורמים ישירות לשיפור בית הספר **ועודדו אותם** לגשת למבחן מתוך תחושת אחריות, אפילו שהם לא יקבלו ציון על המבחן.
- זכרו שגם **לבית הספר אין ציון!** בדוח התוצאות אנחנו משקפים את החוזקות והאתגרים בהשוואה לבתי ספר דומים, ומראים בגרף אחד את מצבה של כל כיתה בהשוואה לממוצע.
- הכי חשוב – **המשיכו ללמד כרגיל**. אין צורך בשום הכנה מוקדמת לקראת הבחינה. ההכנה הטובה ביותר היא להרגיע את התלמידים, לעודד אותם ולהגביר את הרצון שלהם להשתתף.

מבנה המבחן והשאלות

- המבחן יתבסס על תוכנית הלימודים תוך התחשבות ב**המלצות לארגון ההוראה בתשפ"ז**. לא יישאלו שאלות על נושאים ש"אפשר לא ללמד" בכיתה.
- במבחן שאלות מסוגים שונים:**
 - שאלות סגורות (רב-ברירה)
 - שאלות פתוחות שיש להן תשובה אחת
 - שאלות פתוחות שיכולות להיות להן כמה תשובות
 - שאלות פתוחות שבהן התלמידים נדרשים לנמק, להסביר או לתאר את דרך הפתרון.

- בשאלות המבחן נבדקים הידע והמיומנויות האלה: הכרת מושגים ותכונות; הבנת יחסים ופעולות; חישוב בדרכים שונות; אומדן, תובנה מספרית ותובנה גאומטרית; תרגום סיטואציות מילוליות לייצוגים מתמטיים ולהפך; קריאה של נתונים מטבלה ומדיאגרמה; מעבר בין ייצוגים שונים (ייצוג מילולי, ייצוג מספרי, ייצוג סימבולי, ייצוג בדיאגרמה, ייצוג בטבלה ועוד).
- שאלות אחדות במבחן יבדקו גם מיומנויות שאינן ספציפיות למתמטיקה, אך יש להן ביטוי בהוראת המתמטיקה, וביניהן חשיבה יצירתית וחשיבה ביקורתית בהקשרים מתמטיים (לפירוט ראו את הגדרות המיומנויות כפי שהן מופיעות [במסמך תפיסת הלמידה המתחדשת](#)).
- **השאלות במבחן בודקות רמות חשיבה שונות:**
 - **ידע וזיהוי** של מושגים ושל עובדות;
 - **חשיבה אלגוריתמית** – ביצוע חישובים המבוססים על אלגוריתמים שגורתיים;
 - **חשיבה תהליכית** – קישור בין מושגים, ושאלות שבהן יש למצוא את הפתרון בדרכים המבוססות על תובנה חשבונית ותובנה גאומטרית;
 - **חיפוש פתוח** – ניתוח (אנליזה וסינתזה), חיפוש פתוח למציאת דרך פתרון, חקר והנמקה, פתרון בעיות חקר, וניסוח הנמקות בייצוגים שונים.
- כ־40% משאלות המבחן הן שאלות מילוליות הקשורות למצבים מציאותיים. בשאלות אלה התלמידים צריכים לתרגם סיטואציה מילולית נתונה לשפה מתמטית. השאלות יכולות להיות חד־שלביות, דו־שלביות ורב־שלביות.

במה מותר לתלמיד להשתמש במהלך המבחן?

במבחן נבדקת, בין היתר, שליטה במספרים ובפעולות חשבון ברמה הנדרשת מתלמידי כיתה ו, ובכלל זה שליטה בלוח הכפל וביצוע פעולות כגון כפל מספר חד־ספרתי במספר דו־ספרתי או במספר תלת־ספרתי. לכן אין להשתמש במחשבון או בחומרי עזר, כגון לוח הכפל.

הנושאים במבחן:

הנושא המרכזי	משקל יחסי
שברים	כ-45%
מספרים טבעיים ואפס	כ-20%
חקר נתונים	כ-10%
גאומטריה ומדידות	כ-25%

ההתנהלות ביום הבחינה

הבחינה תיערך ב-8 ביוני 2027, ג' בסיוון תשפ"ז ותחל בשעה 10:00. יום הבחינה ינוהל על ידי צוות של משגיחים חיצוניים אשר יגיע לבית הספר בשעה 9:30. בעת הבחינה יהיו בכל כיתה משגיח מורה (שאינו מורה למתמטיקה) מבית הספר. המורה יסייע למשגיח להכיר את התלמידים ולשמור על המשמעת ועל טוהר הבחינות. משך הבחינה 90 דקות, ובמידת הצורך יוכל כל תלמיד לקבל תוספת של 30 דקות.

מדיניות ההתאמות במבחני "תנופה" לתלמידים עם צרכים מיוחדים

רמ"ה מאמינה כי יש לשלב במידת האפשר את כלל התלמידים בהערכה, כולל תלמידי השילוב ותלמידים בכיתות החינוך המיוחד, תוך שמירה על תוקף, מהימנות והוגנות כלפיהם. לנוכח תפיסות ועקרונות אלו פיתחה רמ"ה מדיניות בנושא ההתאמות במבחנים, המאזנת בין סוג ההתאמה לבין השפעתה על ההערכה, על המהות הנבדקת ועל תפועול המבחנים. היקף ההתאמות שיינתנו לתלמידים ייקבע על פי הצורך; התאמות שאינן פוגעות במהות הנבדקת יינתנו במידת הצורך לכלל התלמידים ובתיאום מראש. התאמות שפוגעות במהות הנבדקת יינתנו רק למי שמוגדרים תלמידי שילוב או לתלמידים בכיתות החינוך המיוחד. להרחבה ראו:

[פירוט מדיניות ההתאמה של רמ"ה](#)

[רשימת ההתאמות הניתנת במבחנים ובסקרים](#)

הדיווח על ממצאי המבחן

רמ"ה בנתה ועיצבה מחדש את הדיווח: אין בדוח ציונים ברמת בית הספר, הכיתה או התלמיד, והוא נגיש הרבה יותר. הדוח קצר ותכליתי, ומכוון לעשייה באמצעות הדגשת החוזקות והחולשות של בית הספר בהשוואה לבתי ספר דומים לו ובהשוואה לשנים קודמות.

למעשה אין בדוח ציונים כלל, אלא שיקוף של התפוקות והתוצאות של בית הספר הן בתחום ההישגים והן באקלים הבית ספרי. במקום לעסוק בציונים יתמקד הדוח בהתפלגות התלמידים על פני רמות ביצוע במתמטיקה, מה שיאפשר ללמוד על מידת שליטתם בתכנים ובמיומנויות בנושא זה, הן ברמת הכיתה והן ברמת בית הספר.

[סרטון הסבר על דוח התוצאות הבית ספרי](#)

שאלות ותשובות נוספות באתר רמ"ה - בקישור הזה

[דוגמאות לכלי הערכה אפשר תוכלו למצוא במרחב הפדגוגי ובקטלוג כלי ההערכה של רמ"ה.](#)